

1. WPROWADZENIE

Realizując postanowienia ustawy o finansach publicznych, niniejszym przedkładam Radzie Miasta projekt budżetu Miasta Poznania na 2023 rok.

Przedłożony projekt opracowany został w szczególności zgodnie z obowiązującymi ustawami o: finansach publicznych, dochodach jednostek samorządu terytorialnego, samorządzie gminnym oraz samorządzie powiatowym. Projekt budżetu skonstruowano m.in. w oparciu o założenia makroekonomiczne do projektu budżetu państwa na 2023 rok, informacje Ministra Finansów i innych dysponentów środków budżetowych.

Na kształt przedłożonego projektu budżetu istotny wpływ miało szereg czynników zewnętrznych. Wśród nich są zarówno te o oddziaływaniu ogólnosięciowym, jak i krajowym, takie m.in. jak:

- agresja Rosji na Ukrainę, skutkująca znacznym napływem uchodźców oraz przewyższającym inflację wzrostem cen energii elektrycznej, gazu oraz paliw,
- najwyższa od 25 lat inflacja, sięgająca już 18 %, wyraźnie zwiększająca bieżące koszty funkcjonowania Miasta, np. poprzez rosnące oczekiwania pracowników na wzrost wynagrodzeń,
- najwyższe od 20 lat stopy procentowe banku centralnego, przekładające się na ogromny przyrost kosztów obsługi zadłużenia,
- ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzająca korektę do programu Polski Ład, oznaczającą kolejne zmniejszenie dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (roczne negatywne skutki zmian podatkowych przeprowadzonych w ostatnich 4 latach dla budżetu Poznania sięgają 642 mln zł w 2023 roku, podczas gdy przyznana Miastu rekompensata na przyszły rok to 163 mln zł, co stanowi jedynie ¼ ubytku),
- ustawa z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, w wyniku której samorzady zamiast subwencji rozwojowej w 2023 roku otrzymują kwoty dodatkowego udziału podatku PIT w 2022 roku (163 mln zł), co ma stanowić częściową rekompensatę negatywnych skutków wywołanych zmianami w przepisach podatkowych.

Obserwowana obecnie wzrastająca niepewność otoczenia nie wpływa stabilizująco na finanse Miasta, co negatywnie może się przełożyć na szanse rozwojowe w perspektywie najbliższych lat. Bieżące koszty funkcjonowania, rosnące w tempie znacznie przewyższającym tempo wzrostu dochodów bieżących, prowadzą krótkoterminowo do znacznego obniżenia poziomu nadwyżki operacyjnej. W przyszłym roku

WPROWADZENIE

po raz pierwszy w historii, od kiedy nadwyżka operacyjna jest wyliczana, spadnie ona do poziomu poniżej zera, tj. do kwoty minus 31 mln zł. Średnio i długoterminowo nadwyżka operacyjna Poznania powinna kształtować się na poziomie, co najmniej 250-300 mln zł. Osiągnięcie takiego poziomu nadwyżki operacyjnej wymagało będzie prowadzenia polityki ograniczania wzrostu wydatków bieżących tylko do tych niezbędnych, np. płacowych. Jest to jednak niezbędne, gdyż z jednej strony ma to pozwolić na wypełnienie ustawowych norm zadłużenia, jak i zapewnić Miastu możliwości rozwojowe. Jest to szczególnie istotne w kontekście zapewnienia gotowości Miasta do absorpcji środków europejskich w ramach Krajowego Planu Odbudowy oraz w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej (2021-2027). Trzeba tu wspomnieć, że w związku z zakwalifikowaniem Wielkopolski do tzw. regionów przejściowych – limit maksymalnego dofinansowania ze środków Unii Europejskiej zmniejsza się z dotychczasowych, 85% do 70%, co będzie oznaczać konieczność zapewnienia większego wkładu własnego przez Miasto. Z drugiej strony właśnie z uwagi na ograniczoność środków własnych, udział inwestycji z finansowaniem zewnętrznym może rosnąć, zwłaszcza dużych inwestycji.

W zakresie inwestycji rok 2023 to ostatni rok realizacji inwestycji z dofinansowanie Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2014-2020. Wszelkie działania nakierowane będą na dokończenie zaplanowanych inwestycji oraz pełne wykorzystanie środków Unii Europejskiej.

Przedłożony projekt budżetu charakteryzuje się następującymi wielkościami.

Dochody budżetu Miasta zostały zaplanowane w wysokości 4.556 mln zł, co oznacza spadek w stosunku do planu na 2022 rok o 7,3%.

Dochody bieżące budżetu zaplanowano na poziomie 4.271 mln zł, czyli o 4,8% niższym niż w budżecie na 2022 rok. Dochody własne rosną o 2,6%. Subwencja ogólna wzrasta o 14,4%, głównie z powodu wzrostu jej części oświatowej, co się wiąże z przeprowadzoną w trakcie 2022 roku (o 4,4 % od 1 maja) oraz zaplanowaną na 2023 rok (o 7,8 % od 1 stycznia) podwyżką wynagrodzeń nauczycieli. Dotacje celowe z budżetu państwa maleją o 55,7 %, a ich spadek związany jest ze zmniejszeniem planowanych kwot dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej, o czym zdecydowało odebranie gminom zadania obsługi wypłaty świadczeń wychowawczych (program rodzina 500+).

Plan dochodów majątkowych ustalono na kwotę 285 mln zł, co oznacza spadek o 33,9%. Dochody ze sprzedaży majątku to kwota 80 mln, a dotacje na inwestycje z budżetu UE to 141 mln zł. Spadek o 45,4% dochodów z tego źródła to efekt zbliżania się do końca okresu rozliczeniowego perspektywy finansowej UE 2014-2020. W ramach dochodów majątkowych zaplanowano również dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w wysokości 17 mln zł oraz środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych 43,5 mln zł.

WPROWADZENIE

Na realizację wydatków ogółem zaplanowano kwotę w wysokości 5.413 mln zł, czyli o 7,4% mniej w stosunku do planu na 2022 rok.

Na wydatki bieżące zaplanowano 4.302 mln zł, co oznacza spadek o 2,0% w porównaniu do planu budżetu na 2022 rok. Podobnie jak w przypadku dochodów bieżących związane jest to ze zmniejszeniem planowanych kwot wydatków z dotacji celowych z budżetu państwa, o czym przesądziło odebranie gminom zadania obsługi wypłaty świadczeń wychowawczych. W ramach wydatków bieżących wydatki na zadania własne rosły o 7,5%. O wzroście wydatków własnych zdecydowały czynniki wymienione na wstępie. W związku ze wzrostem cen mediów zaplanowano dodatkowe środki w kwocie 45 mln zł zapisując je w rezerwie celowej. Skutki podwyżek płac dla pracowników (z wyłączeniem nauczycieli) w trakcie 2022 roku oraz dodatkowe środki na wynagrodzenia na 2023 rok to łącznie kwota 90 mln zł. Na wydatki związane z obsługą zadłużenia zaplanowano na 2023 rok dodatkowo 70 mln zł. Wydatki na zadania z zakresu administracji rządowej spadają o 59,9%, o czym zdecydowało odebranie gminom zadania obsługi wypłaty świadczeń wychowawczych.

Na wydatki majątkowe została zaplanowana kwota w wysokości 1.112 mln zł (spadek w stosunku do planu na 2022 rok o 23,7%). Znaczna część z zaplanowanych wydatków majątkowych (37 % wydatków) to inwestycje realizowane z udziałem środków UE. Zapisane w projekcie budżetu na 2023 rok wydatki na inwestycje stanowią 20,5% ogółu wydatków. W planie inwestycyjnym zostały zapisane zarówno wymagające dużych nakładów środków inwestycje o charakterze ogólnomiejskim, jak i szereg mniejszych, wskazywanych w procesie partycypacji społecznej, głównie z udziałem rad osiedli czy też w ramach PBO.

Projekt budżetu na 2023 rok zakłada deficyt w wysokości 858 mln zł, który wynika z wielkości kwot zaplanowanych na wydatki majątkowe. Po stronie przychodów budżetu zaplanowano 843 mln zł z tytułu zaciągnięcia kredytów – środki te stanowią źródło pokrycia deficytu oraz przeznaczane są na spłatę przypadających na 2023 rok rat zadłużenia. Prognozuje się, że zadłużenie na koniec 2023 roku wyniesie 2.694 mln zł. Założone w projekcie budżetu wartości w zakresie zadłużenia i jego obsługi gwarantują spełnienie ustawowych relacji limitujących obsługę zadłużenia.

Przygotowanie projektu budżetu na 2023 rok, w warunkach niespotykanej od lat niepewności było nie lada wyzwaniem. O kształcie przedłożonego projektu zdecydował szereg czynników zewnętrznych (zarówno ogólnoswiatowych jak i krajowych) oddziałujących negatywnie na finanse samorządowe. To właśnie z tego powodu projekt budżetu na 2023 rok jest pierwszym projektem w historii, (od kiedy nadwyżka operacyjna jest wyliczana), zakładającym jej ujemną wartość. Wyrażam jednak przekonanie, że przedkładany dokument zawiera rozwiązania dla mieszkańców Poznania najbardziej optymalne z możliwych w obecnych uwarunkowaniach. Realizacja budżetu na 2023 rok będzie wymagała stałego monitorowania i gotowości do ewentualnych korekt w trakcie roku. Licząc na przyjęcie przez Radę Miasta

WPROWADZENIE

zaproprowanego projektu, podkreślam swoją otwartość na propozycje ewentualnych poprawek. Wyrażam przekonanie, że debata budżetowa będzie merytoryczna i konstruktywna, a jej efektem będzie wspólne wypracowanie możliwie jak najbardziej korzystnego budżetu dla Poznania, w tych szczególnie trudnych czasach.

PREZYDENT MIASTA POZNANIA

Jacek Jaśkowiak

SKARBNIK MIASTA POZNANIA

Piotr Husejko

